

دِ اِمَامِ حُسَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ واقعات

پہلو

پیشکش:

مجلس المدینة العلمیة (دعوت اسلامی)

ترجمو:

ٹرانسلیشن جبار ٹمنٹ (دعوت اسلامی)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 مَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ واقعات

دُعائے عطار: یارب المصطفیٰ: چي ڇوڪ هُم دا رساله ”د امام حسين واقعات“ اولولي يا ئي واورِي، هغه ته د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ په سیرت باندي د عمل کولو توفيق نصيب کړي او جنت الفردوس ته ئي بے حسابہ داخل کړي۔ امين بجاہ خاتم النبیین صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د مسلمانانو څلورم خليفه، حضرت مولائے کائنات، علي المرتضيٰ شير خدا رضی اللہ عنہ فرمائي: کله چې د يو جومات په خوا تيريرئ نو په رسول اکرم صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم باندي درود شريف لولي - (فضل الصلاة على النبي للقاضي الجهضي، ص 70، رقم: 80)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّد

د شهيد کربلا د نهه حروفو په نسبت د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ نهه حکايات

﴿۱﴾ شانِ امام حسين

د جتتي ابن جتتي، صحابي ابن صحابي، د رسول الله صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د نمسي حضرت امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ په موجودگي کښي يو ځل د حضرت امير معاويه رضی اللہ تعالیٰ عنہ په محفل کښي د اعلي نسب، عزت ووجاهت والا بزرگو هستيو ذکر کيدلو۔ حضرت امير معاويه رضی اللہ تعالیٰ عنہ او فرمائيل: آيا تاسو ته معلومه ده چې هغه کس څوک دے کوم چې د خپلو والدينو، تره او د پلار له طرفه، د نيا او نيکه، د مور له طرفه او پلار له طرفه تروريانو

او د پلار له طرفه تروريانو او د هغوئي د خاوندانو او ماما په اعتبار سره په خلقو کبسي د ټولو نه زيات عزت والا دے؟ خلقو عرض او کړو: تاسو زمونږ نه ښه پوهيږئ۔ دا ئې چې واوريدل نو حضرت امير معاويه رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ د امام عالي مقام حضرت امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ لاس مبارک او نيولو او او ئې فرمائيل: هغه شخصيت دا دے، د دوئي والد محترم حضرت علي شير خدا رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ دے، مور جانه ئې حضرت بي بي فاطمه زهرا رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا د رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لور مبارکه ده، د دوئي د مور له طرفه نيکه صاحب مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دے، او د مور له طرفه نيا ئې حَدِيْجَةُ الْكُبْرَى رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا ده، د دوئي کاکا جان حضرت جعفر طيار رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ دے، او ترور ئې حضرت هاله بنت ابي طالب رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا او ماما جان ئې حضرت قاسم رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ دے کوم چې د نبی کریم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شهزاده دے او د دوئي د مور له طرفه ترور حضرت زينب بنت رسول الله ده۔ دا ئې چې واوريدل نو په مجلس کبسي موجودو ټولو خلقو او وئيل: تاسو بالکل رښتيا او فرمائيل۔ (الاستجداد من فعات الاجواد، 26/1) د الله پاک د په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر د زمونږه به

حسابه بخښنه اوشي. اَمِيْنِ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

کيوں نه ہو رُتبه بڑا اصحاب و اہل بیت کا
 آل و اصحاب نبی سب بادشہ ہیں بادشاہ
 یا الہی! شکر یہ عطار کو تو نے کیا
 مصطفےٰ اُن کے خدا اصحاب و اہل بیت کا
 میں فقط ادنیٰ گدا اصحاب و اہل بیت کا
 شعر گو، بدحت سرا اصحاب و اہل بیت کا

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيْبِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

﴿۲﴾ د مشر ورور آدب

سخي ابن سخي، شهزاده علي، حضرت امام حسن مجتبي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ نه يو ځل يو کس څه اوغوښتل نو هغوئي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ورته او فرمائيل: د درې صورتونو نه علاوه د چا نه سوال کول جائز نه دي (۱) ډير زيات قرضونه (۲) داسې غربت چې سره فقير جوړ کړي (۳)

یا دیر زیات ضمان- هغه کس عرض اوکړو: زه په دې کنبې په یوه وجه راغله یم نو هغوئې **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** د ده د پاره د سلو دینارو (یعني د سرو زرو د سلو سکو ورکولو) حکم او فرمائیلو- بیا هغه د امام حسین **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** نه د څه سوال اوکړو نو هغوئې **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** هم د سوال په باره کنبې هغه درې خبرې او فرمائیلې کومې چې امام حسن **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** فرمائیلې وې هغه هم هغه جواب ورکړو کوم چې ئې امام حسن **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** ته ورکړې وو- شهید کربلا حضرت امام حسین **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** هغه ته او فرمائیل: زما ورور جان څه درکړل؟ هغه عرض اوکړو: سل دیناره- دوئې د مشر ورور سره برابري خوبنه نه کړه او هغه ته ئې یو کم سل دیناره (یعني د سرو زرو سکو) ورکړې- بیا هغه کس د عبدالله بن عمر **رضی اللہ تعالیٰ عنہما** خواه ته ورغلو او سوال ئې ترینه اوکړو- هغوئې **رضی اللہ تعالیٰ عنہما** بغیر د څه تپوس کولو نه هغه ته اووه [7] دیناره ورکړل هغه ورته د امام حسن او امام حسین **رضی اللہ تعالیٰ عنہما** خواه ته د تللو او د دینارونو ټوله واقعه بیان کړه نو حضرت عبدالله بن عمر **رضی اللہ تعالیٰ عنہما** او فرمائیل: **تَعَجُّب دے په تا باندې! ته ما د هغوئې **رضی اللہ تعالیٰ عنہما** برابر گنړے، بے شکه هغوئې دواړه خود علم او مال دریاؤونه دي-**“ (عیون الاخبار، جزء: 3، ص 158) **د الله پاک د په هغوئې رحمت وي او د هغوئې په خاطر د زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي. اَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ**

الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

سختو بھی ترے گھر کی عنایت بھی ترے گھر کی
ترے دَر کا سُوالی جھولیاں بھر بھر کے لاتا ہے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

مشر ورور د پلار په حائے وي

اے عاشقانِ صحابه و اهل بيت! د امام عالی مقام امام حسین **رضی اللہ تعالیٰ عنہ** د خپل مشر او خوږ ورور سره د محبت او تعظیم و ادب انداز خو اوگورئ- کاش! چې مونږه هم د خپلو

مشرانو ادب کونکي جوڙ شو۔ په اسلام کښې د مشر ورور لوی مقام دے، څنگه چې وړوکی ورور له د مشر ورور احترام کول پکار دي هم دغه شان مشر ورور له د کشر ورور سره د شفقت و محبت نه ډک سلوک کول پکار دي ځکه چې مشر ورور د پلار په ځائے وي د مصطفے جانِ رحمت صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارک دے: ”د مشر ورور حق په کشر ورور باندې داسې دے لکه د پلار حق په اولاد باندې۔“ (شعب الايمان، 210/6، حديث: 7929)

که په کور کښې ټول د يو بل د حقوقو خيال ساتي او يو بل سره ښه د ادب و احترام سلوک کوي نو په کور کښې د محبت نه ډک ماحول جوړيدے شي، نن صبا په کورونو کښې د جنگ جگړو يو سبب دا هم دے چې د خلقو په زړونو کښې ورځ په ورځ د يو بل د حقونو خيال کميږي، که مشر په کشر باندې شفقت نه کوي نو د کشر په زړه کښې هم د مشر احترام نشته، نتيجتاً د کورونو ماحول زمونږ په وړاندې دے، دغه شان مشرې خور له د کشرې خور سره او کشرې خور له د مشرې خور سره د محبت نه ډک سلوک کول پکار دي هسې خو د مور و پلار په مخکښې يو بل سره په څه نه څه طريقه وخت تيروي خو د مور و پلار د وفات نه پس يا د ودونو نه پس د سگه ورونږو او خویندو په خپل مينځ کښې تعلق ډير کمزورے شي۔ په کور کښې د مينې او محبت ماحول جوړولو کښې د مور و پلار کردار ډير اهميت لري که مور پلار خپل بچي د ماشوموالي نه يو بل سره د محبت کولو او د يو بل د خيال ساتلو په باره کښې په نرمۍ او شفقت سره پوهه کوي نو ان شاء الله تعالی د ماشوموالي نه به د کور ماحول ښه جوړيږي او کور کښې به مسلسل امن قائم وي۔

صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ

د حضرت سَيِّدنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ د خپل مشر ورور سره د محبت يوه بله

خوندوره واقعه واورئ او خوشحاله شئ:

﴿۳﴾ مشر ورور سره د مَحَبَّتِ عَجيبه انداز

حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمائي: ما ته معلومه شوه چې د امام حسن او امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا په مينځ كښې د څه خفگان په سبب خبرې اترې بندې دي (يعني څه معمولي شان خفگان چې كله په دوستانو كښې هم راځي) نو ما امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ته عرض او كړو چې: خلق تاسو دواړه خپل مُقتدا (يع ي پيشوا) گنري- تاسو د خپل مشر ورور خواه ته لار شئ او هغوئي سره خبرې او كړئ ځكه چې تاسو د هغوئي نه په عُمر كښې كم ئې- په دې باندې امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ او فرمائيل: كه ما د رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا فرمان نه وے اوريدلے چې ”په صلح كښې مخكښې كيدلو والا به جنت ته مخكښې ځي“ نو زه به ضرور د هغوئي په خدمت كښې حاضر شوے ووم خو زه دا نه خوښووم چې د هغوئي نه مخكښې جنت ته لار شم-

صحابي رسول حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمائي چې زه د امام حسن مُجَنَّبِي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ په بارگاه كښې حاضر شوم او هغوئي ته مې ټوله واقعه بيان كړه نو امام حسن رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ او فرمائيل: ”صَدَقَ آخِي“ يعني ”زما ورور رينبتيا او فرمائيل“ بيا هغوئي پاڅيدلو او خپل ورور امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ له ورغلو او هغوئي سره ئې خبرې او فرمائيلې- (ذخائر العقبى، ص 238)

نو نهال چمن مصطفوي مرتضوي جے قدرت نے چنازینت جنت کے لیے

(ديوان سالک، ص 92)

اے عاشقان صحابه و اهل بيت! په دې واقعه كښې كه يو خوا د امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ د خپل ورور سره د كمال مَحَبَّتِ بيان دے نو په دې واقعه كښې يو اهم پيغام هم دے چې د ټولو نه زيات احاديث مباركه روايت كولو والا صحابي حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ د دواړو شهزادگانو په خدمت كښې حاضر شو او په هغوئي كښې ئې صلح او كړه، صحابه كرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ د اهل بيتو ډير خير خواه او د هغوئي سره په غم درد كښې شريك وو،

دغه شان اهل بیت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ په صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ډیر زیات شفیق او مهربانه وو، په احادیث مبارکه کښې د دې ډیر مثالونه موجود دي

ناوین آل نبی مجم ہیں اصحاب رسول
لِلَّهِ الْحَمْدُ که مؤده ہے یہ اُمت کے لیے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿۲﴾ د صحابه کرامو او امام عالی مقام په خپل مینځ کښې د محبت نه ډکه واقعه

حضرت محمد بن علی بن حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ فرمائي چې (زما نیکه) امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ خپلې زمکې ته پیدل روان وو چې په لاره کښې ورسره د صحابې رسول حضرت نَعْمَانُ بن بشیر رضی اللہ تعالیٰ عنہ ملاقات اوشو چې هغوئې رضی اللہ تعالیٰ عنہ په خپل قجر باندې سُوړ وو، هغوئې د خپلې سورلۍ نه کوز شولو او خپله سورلي ئې د امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ په خدمت کښې پیش کړه او عرض ئې اوکړو: ” اے ابو عبدالله! تاسو سواره شیء-“ امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ سور نه شولو نو حضرت نَعْمَانُ بن بشیر رضی اللہ تعالیٰ عنہ ډیره زاري مَنَت اوکړو او قسم ئې ورکړو چې تاسو ضرور په دې سواره شیء- امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ د هغوئې د قسم او زاري مَنَت په وجه سواره شولو او اوئې فرمائیل: زه دا نه خونووم، تاسو زه په مشقت کښې واچو کم، [داسې اوکړئ چې] تاسو مخکښې کښینئ، او زه به وروستو کښینم ځکه چې ما د خپلې خوږې مور رضی اللہ تعالیٰ عنہا نه د خپل خوږ آقا او نیکه مبارک صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا فرمان اوریدلې دے چې، په سورلۍ باندې د مخکښې کښیناستلو حق دار د هغې مالک دے-“ دا ئې چې واوریدل نو حضرت نَعْمَانُ بن بشیر رضی اللہ تعالیٰ عنہ او فرمائیل: د رسول الله شهزادگۍ رضی اللہ تعالیٰ عنہا رښتیا فرمائیل دي، ما د خپل پلار حضرت بشیر رضی اللہ تعالیٰ عنہ نه هم داسې اوریدلې دي ځنګه چې حضرت بي بي فاطمه رضی اللہ تعالیٰ عنہ ارشاد فرمائیل دي او رسول الله صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا هم فرمائیل دي چې: إِلَّا مَنْ أَذِنَ يَعْنِي سِوَا د دې نه،

چالہ چي د سَورلي مالک اجازت ورکري۔ دائي چي واوريدل نو امام حسين رضى الله تعالى عنه مخکنيبي او نُعمان بن بشير رضى الله تعالى عنه وروستو کنبنيناستلو۔ (معجم کبير 22/414، حديث: 1025)

جو کہ ہے دل سے جگر پارہ زہرہ پي نثار خلد ہے اس کے لیے اور وہ جنت کے لیے

﴿۵﴾ مقام امام حسين

يو خُل پہ يوه جنازه کنيبي د شرکت نہ پس امام حسين رضى الله تعالى عنه واپس راروان وو نو پہ واپسي کنيبي سترے شولو نو د آرام د پارہ يو خائي کنيبي کنبنيناستلو۔ حضرت ابوهريره رضى الله تعالى عنه پہ خپل خادر باندي د امام حسين رضى الله تعالى عنه د بنپو مبارکو نہ گرد (يعني خاورې دورې) لري کول شروع کرل نو امام حسين رضى الله تعالى عنه منع کرو۔ پہ دي باندي حضرت ابوهريره رضى الله تعالى عنه عرض اوکرو: په الله پاک مي د قسم وي! چي ستاسو عظمت چي خومره ماتہ معلوم دے کہ خلقو ته معلوم شي نو تاسو به په اوگو اوچت کري۔

(تاريخ ابن عساکر 14/179 مختصراً. تاريخ الاسلام للذهبي. الحسين بن علي... الخ. 2/627)

هر صحابي نبی!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	حضرتِ صديق هُم!	جَنَّتِي	جَنَّتِي
او عمر فاروق هُم!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	عثمان غني!	جَنَّتِي	جَنَّتِي
فاطمه او علي!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	حسن او حسين هُم	جَنَّتِي	جَنَّتِي
والدين نبی!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	هره زوجه نبی!	جَنَّتِي	جَنَّتِي

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

﴿۶﴾ وينزه ئي آزاده کره

يو خُل د حضرت سَيِّدنا امام حسين رضى الله تعالى عنه په خدمت کنيبي يوے وينزي گلدسته پيش کره۔ هغوي رضى الله تعالى عنه ورته او فرمائيل: خه! ته دالله پاک د پارہ آزاده ئي۔ عرض اوکري شو: تاسو په يوه گلدسته باندي وينزه آزاده کره؟ د جَنَّتِي حَلمو سردار امام حسين رضى الله تعالى عنه ارشاد او فرمائيل: مونزه ته الله پاک هم دا ادب بنودلے دے۔ (التذكرة الحدونية، 2/186)

اے عاشقانِ امام حسین! د شہزادہ شیرِ خدا، شہیدِ کربلا حضرت امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ سیرتِ زمونڊر د پارہ د تقلیدِ قابل (یعنی د عمل کولو قابل) دے، چي د یوے گلدستے پہ پیش کولو باندې د هغوئي د عطا کولو دا حال دے چي وینزه ئي آزاده کره نو په نورو معاملاتو کنبې به خومره لوی عطاگاني کوي۔ الله پاک د اوکړي! چي مونږ ټول د امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ ریښتوني عاشقان جوړ شو، چي خپلو مسلمانانو ورونږو سره ښه سلوک کوو، د خپل ذات د پارہ بدله نه اخلو، نفرت نه کوو او په خپل زړه کنبې د چا بُغض و کینه نه ساتو۔ په خُله خو د مَحَبَّت دعوے کول آسان دي خو اصل کمال د امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ په سیرت باندې تلل دي او د داسې خوش نصیبه عاشق صحابه و اهل بیت به څه وائے چي د امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ فرمان مبارک دے: چا چي د الله پاک د رضا د پارہ مونږ سره مینه اوکړه نو مونږه او هغه به په ورځ د قیامت داسې یو، د شهادت او مینځنی گوته باندې ئي اشاره او فرمائیله۔ (معجم کبیر، 3/125، حدیث: 2880)

عظیم عاشق صحابه و اهل بیت زمونږ شیخ طریقت، امیر اهل سنت حضرت علامه مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادري رضوي ضیائی دَامَتْ بَرَکَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ په بارگاہِ الهی کنبې عرض کوي:

بیک دے الفتِ مصطفیٰ کی   سب صحابه کی آلِ عبا کی
غوټ وخواجہ کی احمد رضا کی   میرے مولیٰ تو خیرات دیدے

(مولا علي، بي بي فاطمه، امام حسن او امام حسين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ته ”آلِ عبا“ وائی۔)

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ   صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

﴿4﴾ د درې سوالونو صحیح جوابونه

منقول دي چي د امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ په دربار کنبې یو اعرابي (یعنی د عربو په کلي کنبې اوسیدونکے) سوالگر راغے، سلام ئي عرض کړو او اوئي وئیل: ما ستاسو د خوږ

نيڪه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه اوريدلي دي چي هغوئي صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ او فرمائيل: ڪله چي تاته د ڇه ڇيز ضرورت وي نو په دې څلورو ڪنبي د يو کس نه سوال ڪوه- يا د اهل عرب د شريف سري نه، يا د سخي آقا نه، يا د حاملِ قرآن نه، يا د داسي کس نه چي مخ ئي رويانه او مُنور وي او په تاسو ڪنبي دا څلور واره علامت موجود دي- ڇڪه چي تاسو عربي ئي او د خپل نيڪه په وجه شرافت والا هم ئي او سخاوت ڪول خوشتاسو عادت مبارڪه دے او قرآنِ ڪريم ستاسو په ڪور ڪنبي نازل شوه دے او نوراني مخ، د دې په باره ڪنبي ما د رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نه اوريدلي دي چي ڪله تاسو ماليدل غواڙي نو حسن او حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ته اوگوريءَ- حضرت امام حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ او فرمائيل: ستا ڇه ضرورت دے؟ هغه خپل ضرورت اوليڪلو او ورته پيش ئي ڪرو امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ او فرمائيل: زه ستا نه دري سوالونه ڪووم ڪه تاپه دې ڪنبي د يو صحيح جواب راکرو نو زما د ٽول مال نه دريمه حصه ستا ده او ڪه تا د دوو سوالونو جوابونه صحيح راکرل نو په دري ڪنبي دويمه حصه ستا- او ڪه دري واره جوابونه د صحيح راکرل نو زما ٽول مال ستا دے او د مال خلته چي په هغي باندي عراقِي مُهر هم لگيدلے وو هغه ئي هغه اعرابي ته ور وړاندي ڪرہ- بيا ئي اولنے سوال او فرمائيلو: د ٽولو نه افضل عمل ڇه دے؟ هغه عرض اوڪرو: په الله پاڪ باندي ايمان راوڀرل- بيا ئي ترينه دويم سوال اوڪرو: د هلاڪت نه نجات ڇنگه ملاوڀري؟ هغه عرض اوڪرو: په الله پاڪ باندي د يقين لرلو په سبب بيا ئي ترينه دريم او آخري سوال او فرمائيلو: سرے ڪوم ڇيز مُزين (يعني بنايسته) ڪوي؟ هغه عرض اوڪرو: داسي علم چي د هغي سره ڄلم (يعني د برداشت ڪولو قوت) هم وي شهزاده عالي وقار، د ڪربلا د قافله سالار، حضرت امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ چي دا جوابونه واوريدل نو هغه سره ئي ڇه نورې خبري هم اوڪري او بيا مُسڪے شولو او هغه ته ئي د

مال هغه تيلي ورکړه- (تفسير رازی، پ. 1، البقرة: 131/415) د الله پاک د په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر د زمونږه بے حسابه مجنسه اوشي. اَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿٨﴾ د شريعت په مسئله باندې عمل

د حضرت سَيِّدنا امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ د غلام بيان دے چې زه د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ سره ووم چې دوئي رضی اللہ تعالیٰ عنہ د يو کور په خواه تيريدلو- دوئي د هغه کور نه اوبه طلب کړې نو يوے خادمې د اوبو پيالي حاضره کړه چې هغه پيالي له د سپينو زرو مخ ورکړے شوے وو- امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ د پيالي نه سپين زر اوبنکل او خادمې له ئې ورکړل او اوئي فرمائيل: دا خپل کور ته يوسه، او بيا ئې اوبه اوخښلې-

(طبقات ابن سعد، 411/6، رقم: 7464، مطبوعه مکتبه خانجی، قاهره مصر)

اے عاشقانِ صحابه و اهل بيت! فقهي مسئله دا ده چې د سرو زرو په لوني کښې خوړل څښل او د دې د پيالو نه تيل لگول يا د دې د عطردان نه عطر لگول يا د دې د انگيټي نه بخور کول (يعني په دې کښې سپلني وغيره لُوگے کول) منع دي او دا ممانعت د ښځو او سرو دواړو د پاره دے- د زناڼو د پاره د دې (يعني سرو او سپينو زرو) د کالو اچولو اجازت دے- د کالو نه علاوه په بله طريقه سره زريا سپين زر استعمالول د زناڼو او نارينو دواړو د پاره نا جائزه دي- (بهار شريعت، 395/3)

د امام عالي مقام، امام عرش مقام، امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ د حَبَّت دعوه لرونکو د پاره د دې واقعے نه په شرعي مسائلو باندې د عمل کولو ذهن جوړول پکار دي ځکه چې د چا په زړه کښې د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ حَبَّت وي هغه به په شريعت باندې عمل کوي، په غير شرعي کارونو کښې مشغوليدل د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ د حَبَّت نه خلاف دي، د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ کورنۍ هغه کورنۍ ده د کوم ځائے نه چې د شريعت احکام

جاري کيڙي، دوئي ٿول **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** خو په شريعت باندې عمل ڪولو ڪنبي مثال نه لري، د شهادت راتلو وخت ڪنبي په بارگاهِ الهي ڪنبي د سجده د پاره سر ٻنڪته ڪول هم د دوئي حصه ده، د ڪربلا په سخت گرم صحرا ڪنبي د سخت ظلم و ستم ڪيدلو باوجود د پاڪو بيبيانو د صبر و همت مثال په تاريخ ڪنبي ملاويدل مشڪل ڇه چي تقريباً ناممڪن دي- بلڪه د ڊي مظلوميت باوجود د پرده و حيا برقراره ساتلو ئي په زمانه ڪنبي مثال قائم ده چي تر ڇو پوري دنيا قائمه وي تر هغه وخته پوري ئي خلقو ته يو عظيم الشان او روڻبانه مثال ورکيو- د ڪربلائي مَعْلَى د واقعاتو په ذريعه عاشقانِ صحابه و اهل بيت ته په شريعتِ مطهره باندې د عمل ڪولو جذبه زياتولو د پاره ذهن جوڙول پڪار دي- مونڙ ڇنگه د امام حسين **رضي الله تعالى عنه** عاشقان يو چي زمونڙ خور امام **رضي الله تعالى عنه** به عمامه په سر ڪوله او مونڙه سرتور سر گرڻيدلو ڪنبي فخر محسوسو، مونڙ ڇنگه د امام حسين **رضي الله تعالى عنه** عاشقان يو چي امام حسين **رضي الله تعالى عنه** به فرض خو فرض د نوافلو او تلاوت ڪثرت به ئي ڪولو بلڪه د عاشورے يعني د محرم په لسمه شپه ٿوله شپه د الله پاڪ په ياد ڪنبي مصروف وو او يو مونڙه يو چي ڄان ته د امام حسين **رضي الله تعالى عنه** عاشقان وايو خود عبادت د پاره وخت نه لرو؟ د امام حسين **رضي الله تعالى عنه** نياز [يعني خيرات] بالڪل ورڪول پڪار دي او ڪه د شريعت په دائره ڪنبي د الله پاڪ د رضا د پاره نياز [خيرات] اوشي نو دا ڏير د ثواب ڪار ده خود د نياز په وجه په لمونڇ ڪنبي يا د جمعي په لمانڇه ڪنبي ڪوتاهي ڪول بالڪل نه دي پڪار، مونڙ ته د نياز [خيرات ديگونه وغيره پڇولو] په وجه د مسلمانانو د تلو راتلو لار بندول نه دي پڪار، بلڪه د نورو خلقو د پاره د اسانءِ پيدا ڪولو ذهن جوڙول پڪار دي، د خاندانِ رسول د باحيا پاڪو بيبيانو سره مينه لرلو والا [خويندي] ڊهم غور اوکري چي د ڪربلا په ميدان ڪنبي د بے وسءِ په حالت ڪنبي هم د هغوي په پرده ڪنبي لڙ شان فرق هم رانگلو او [مسلماني زنانه د دا سوچ اوکري چي]

مونڙه د اهل بيت څنگه وینزي [خدمت گاري] يو؟ چې د شاپنگ سنټرو چکرې لگوو، په بازارونو کښې گرځو راکرځو، په ښادو کښې نوي نوي فيشنونه کوو او بے پردگي کوو دا به هغو پاکو بيبيانو ته څومره ناخوښه وي-

بے بسی میں بھی حيا باقی رہی سب تحسینی پردہ داروں کو سلام

”کر بلا کا خو نيس منظر“ رسالے مدني سپرله

د امام حسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ د فيضان حاصلولو او اخلاق و کردار ښکلي کولو د پاره د عاشقان صحابه و اهل بيت ديني تحریک دعوت اسلامي خوږ او ديني ماحول سره تړون اوکړی، ستاسو په زړونو کښې د صحابه کرامو او اهل بيتو عَلَيْهِمُ الرضوان مينه زياتولو د پاره يو مدني سپرله پيش کووم:

د حيدر آباد (سندھ پاکستان) د يو اسلامي ورور د بيان خلاصه ده چې غالباً د 2004ء خبره ده په فيضانِ مدينه کښې يو ذمه دار مبلغ (چې د دعوت اسلامي په ديني ماحول کښې کم و بيش د پينځلسو کالو نه دے) يوه عجيبه خبره اوکړه- هغوئي اووئيل چې زمونږ خاندان به د بدمذبه خلقو سره تعلق لرلو- د ماشوموالي نه هغه ته دا ذهن ورکړے شوے وو چې د عاشقان رسول علمائے کرام او د کوم دين داره کس خواه ته نزدے هُم مه ورځه گنې (معاذالله) گمراه به د کړي تر دې پورې چې هغه به څوک عاشق رسول سئي په مذهبي حليه کښې اوليدلو نو په هغوئي پسې به ئې آوازونه کول او په هغوئي پورې به ئې توقې کولې- هغه د فلمونو ډير شوقين وو- د چهتې په ورځ ملگرو سره سنيما ته د تللو او د فلمونو کتلو ئې د ډير وخت نه معمول وو- ژوند دغه شان په غفلت کښې تيريدلو چې د هغه نصيب رايبدار شو- د 1994ء خبره ده کله چې هغه په کالج کښې سبق وئيلو چې د هغه ماما د بدعقيدگي نه توبه کړې وه او د عاشقان صحابه و اهل بيت ديني تحریک دعوت اسلامي ديني ماحول کښې شامل شوے وو او د امير اهل سنت دَامَت

بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ په ذريعه په سلسله عاليه قادريه رضويه كښې داخل شوه وو او عطاري جوړ شوه وو او ټوله ورځ به ئې عمامه په سر كوله غالباً د شَعْبَانَ الْمُعَظَّمِ مياشت وه چې يو ځل د جُمُعَةِ الْبَارِكِ په ورځ د سحر په وخت كښې ئې هغه ماما د دوئي كور ته راغلو او چې بيرته تللو نو هغه ته ئې د شهيدان كربلا په باره كښې د امير اهل سنت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ رساله په تحفه كښې وركړه هغه په دې سوچ واخسته چې د ده د تللو نه پس به ئې چرته كيردم- خو چې كله ئې په ټائټل باندې د رساله نوم ”كربلا كاخونين منظر“ [يعني ”د كربلا په وينو ككړ منظر“] اوليدو نو د لوستلو شوق ئې پيدا شو- چنانچه هغه رساله لوستل شروع كړه د اهل بيتو سره د بے حده عقيدت و احترام اظهار ئې دومره د ادب په انداز كښې په اول ځل اولوستو، د ليكلو انداز دومره غمژن او تاثير لرونكې وو چې په هغه باندې د وجد كيفيت شروع شو او هغه په كربلا والو [يعني اهلبيتو] باندې د شوو ظلمونو په ياد كښې په ژړا شو- د واقعه كربلا په باره كښې چې امير اهل سنت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ كوم اصلاحي مدني گلونه بيان كړي وو هغې د هغه خيالات صفا كړل- ځكه چې د شهدائے كربلا په باره كښې بيانونه خوئې ډير ځل اوريدلي او لوستلي وو خو په ”دريس كربلا“ نن په اول ځل پوهه شوه وو- د هغه عجيبه كيفيت جوړ شوه وو- هغه خپله خور نزدې راووبلله او هغې ته ئې هم هغه رساله اورول شروع كړل- خور ئې چې رساله واوريدله نو هغه هم په ژړا شوه تر دې چې په سلگو شوه - اَلْحَمْدُ لِلَّهِ! د عظيم عاشق صحابه و اهل بيت، امير اهل سنت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ د تحرير بركتونه سمدستي ښكاره شو او هغه اسلامي ورور او د هغه خور په هغه ساعت (د بدو عقائدو او اعمالو نه) توبه او كړه او د لمونځونو د پابندئ نيت ئې او كړو- مازديگر چې د هغه ملگري حسب معمول په هغه پسې سنيما ته بوتللو د پاره راغلل نو هغه ورته معذرت او كړو، د هغه دوستان حيران شو خو هغه ډيرې خبرې اونكړې-

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! يو څو ورځې پس هغه عاشق رسول هم هغه رساله خپل مور او پلار ته هم واوروله نو هغوئي هم ډير زيات متاثره شو او په خپل مينځ كښې ئې مشوره او كړه او آئنده د پاره ئې تي وي په كور كښې د نه چلولو پوخ ذهن جوړ كړو- (دغه وخت پورې مدني چينل نه وو شروع شوي) كله چې د زيارت ورځ راغله نو هغه د كور كسانو ته اووئيل چې زه د دعوت اسلامي هفته واري د سنتو نه ډكې اجتماع ته ځم- دا ئې چې واوريدل نو مور ئې چې هغه هم د امير اهل سنت رساله اوريدلو باندې متاثره شوي وه خو اجتماع ته د تللو اجازت ئې ورنكړو او دا ئې ورته اووئيل چې صرف لمونځ كوه هم دا كافي ده، اجتماع وغيره له تللو ته ضرورت نشته- [هغه اسلامي ورور وائي] ما چې ورته يو څو ځله عرض او كړو نو والد صاحب مې مور ته او فرمائيل: خير دے پرېرېده ئې چې لا پر شي، د ده ماما هم ډير وائي، هغه به هم خوشحاله شي- اسلامي ورور دا موقع غنيمت او گنډله او خپل والد صاحب ته ئې هم اجتماع ته د تللو دعوت پيش كړو چې باباجانه تاسو هم راسره لا پر شي- خور ئې هم د دوئي ملگرتيا او كړه، والد صاحب ئې د لږ شان تردد نه پس تللو ته تيار شو-

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! د اولني هفته واري د سنتو نه ډكې اجتماع كښې د شركت په برکت د هغوئي په ژوند كښې مدني انقلاب راغے- په اجتماع كښې د جنت په موضوع باندې بيان اوشو، د والد صاحب په زړه كښې ئې هم د دعوت اسلامي محبت پيدا شو- او **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ!** په كور كښې ئې د امير اهل سنت **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ** رساله لوستلو سره سره ”د سنتو ډك بيانونه“ اوريدل هم شروع شول-

د دې په برکت سره نه صرف د هغوئي ټول كور بلکه د خاندان يو څو كورنو هم د بدمذھبیت نه توبه او كړه او د دعوت اسلامي ديني ماحول كښې شامل شو- د حيرانتيا خبره ده چې د هغوئي په خاندان كښې د بُرقي بالکل رواج نه وو او بدقسمتي سره برقعہ

بہ ٹی پیرہ عیب گنرلہ۔ د عظیم عاشق صحابہ و اہل بیت، امیر اہل سنت دَامَتْ بَرَکَاتُہُمْ الْعَالِیَہِہ تحریر [یعنی رسالو] او بیانونو ہغہ سپرلی راوستل چہ د ہغوئی خویندو برقعہ اچول شروع کرہی او د دعوت اسلامی دینی ماحول کنبہ شاملہی شوے او اسلامی خویندو سرہ د سنتونہ د کو اجتماعاتو کنبہ د شرکت کولو سرہ سرہ ٹی نورو دینی کارونو کنبہ ہم شاملیدل شروع کرل۔

فیضانِ غوث و رضادنی ماحول
تم اپناے رکھوسد مدنی ماحول

ہے عطائے حبیبِ خدا مدنی ماحول
سُور جائے گی آخرت ان شاء اللہ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَی مُحَمَّد

﴿۹﴾ خپلہ ٲولہ وظیفہ ٹی سوال کوونکی لہ ورکرہ

خورو او مُحترمو اسلامی ورونرو! د صحابہ کرامو او اہل بیتو سرہ د محبت پیغام عام کولو والا مشہور وی اللہ حضرت علی بن عثمان ہجویری المعروف داتا گنج بخش رَحْمَةُ اللہ تَعَالَى عَلَیہ پہ خپل مشہور زمانہ کتاب ”کشف المحجوب“ کنبہ لیکي: د حضرت سیدنا امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ پہ خدمت کنبہ یو کس حاضر شو او د خپلہ غریب شکایت ٹی اوکرو۔ ہغوئی رضی اللہ تعالیٰ عنہ ورته او فرمائیل: لہ ساعت کنبینہ! زمونہر وظیفہ راتللو والا دہ، خنگہ چہ وظیفہ راشی زہ بہ تاسو رخصت کرہ۔ لہ ساعت پس د حضرت امیر معاویہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ لہ طرفہ د زرو زرو دینارو (یعنی د سرو زرو د سگو) پینخہ تیلی د ہغوئی رضی اللہ تَعَالَى عنہ پہ خدمت کنبہ پیش شوہ۔ راورونکی عرض اوکرو: حضرت امیر معاویہ رضی اللہ تَعَالَى عنہ معذرت کرے دے چہ دا لہر شان رقم دے، دا قبول کرئ امام حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ ہغہ ٲول رقم ہغہ کس تہ حوالہ کرو او ہغہ تہ ٹی معذرت اوکرو چہ تا د انتظار

تکلیف اوکرو۔ (کشف المحجوب، ص 77)

کیجئے میری سفارش آپ یاد اتایا

میٹھے میٹھے مصطفیٰ کی بارگاہ پاک میں

د کربلا والو د غم متعلق يوه اهمه فتوى

د ”فتاویٰ رضويه“ نه يو سوال سره د جوابه، خلاصه ئې اولولئ:

سوال: د اهل سنت وجماعت د پاره په محرم الحرام كښې غم، خفگان كول جائز دي كه نه؟
 جواب: كوم يو سټي به وي چې د هغه په زړه كښې به د كربلا د خوفناكې واقعه غم نه وي يا به د هغې په ياد كښې د هغه زړه غمژن او سترگې سره نه وي، خو په مصيبتونو كښې مونږ ته د صبر كولو حكم دے، جنع فزع (يعني ژړل او ځان وهل) شريعت منع كړي دي، د چا په زړه كښې چې د دې واقعه غم نه وي او هغه د دروغو غم ښكاره كوي نو دا رڼا ده او قصداً په زړه كښې غم پيدا كول او غم تازه كول خلاف رضا دي چا ته چې د دې غم نه وي هغه له بے غمه نه دي كيدل پكار بلكه د دې غم نه كيدلو غم ورله پكار دے ځكه چې د هغه مينه ناقصه ده او د چا مينه چې ناقصه وي د هغه ايمان هم ناقصه وي - (فتاویٰ رضويه. 488486/24 ملخصاً) اعلى حضرت، امام اهل سنت امام احمد رضا خان عليه رحمة الرحمن فرمائي: (په ذكر شهادت كښې) داسې خبرې كول نه دي پكار چې په هغې كښې د هغوئ بے قدري او توهين كيږي - (فتاویٰ رضويه. 738/23)

په مكاشفة القلوب كښې دي: پوهه شئ چې د عاشورے په ورځ امام حسين رضي الله تعالى عنه سره څه اوشول هغه د الله پاك په بارگاه كښې د هغوئ د درجاتو په اوچتوالي كښې د اضافے واضحه دليل دے لهندا چې څوك په دې ورځ د هغوئ د مصيبتونو ذكر كوي هغه له دا مناسب نه دي چې سوا د ”**اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رٰجِعُونَ**“ نه نور څه اوواي ځكه چې هم په دې كښې د الله پاك حكم منل او په فرمان الهي باندې عمل كول دي، څنگه چې ارشاد كيږي:

﴿ **اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَّاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ** ﴾

[مَفْهُوم] ترجمہ کنز الایمان: ہم دا خلق دي په چا چې د دوئی د رب دُرودونه دي او رحمت دے، او هم دا خلق په هدايت دي۔

اعلیٰ حضرت، امام اهل سنت امام احمد رضا خان عَلَيهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن د صحابه کرامو او اهل بیتو عَلَیْهِمُ الرِّضْوَانُ په شان کنبې ليکي:

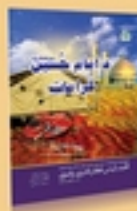
ان کے اصحاب و عترت پہ لاکھوں سلام	ان کے مولیٰ کے ان پر کروڑوں درود
ان کی ہر نحو و نخصت پہ لاکھوں سلام	ان کے ہر مو پہ لاکھوں درود
یکس دشتِ غربت پہ لاکھوں سلام	اس شہید بلا شاہِ گلگوں قبا

جَنَّتِي	جَنَّتِي	حضرتِ صديق هُم!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	هر صحابي نبی!
جَنَّتِي	جَنَّتِي	عثمانِ غنی!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	او عمر فاروق هُم!
جَنَّتِي	جَنَّتِي	حسن او حسين هُم	جَنَّتِي	جَنَّتِي	فاطمه او علي!
جَنَّتِي	جَنَّتِي	هره زوجه نبی!	جَنَّتِي	جَنَّتِي	والدين نبی!

نیک او لمونځ گزاره جوړیدو د پاره

هر زیارت د ماښام د لمانځه نه پس ستاسو په ځانې کښې کیدونکي د دعوتِ اسلامي د سنتو دکه هفته واره اجتماع کښې د رضائے الٰهي د پاره ښوونو ښتونو سره ټوله شپه تیروي * د سنتو د تربیت د پاره مَدَنِي قَافِلُو کښې عاشقانِ رسول سره هره میاشت د درې ورځو سفر او * هره ورځ د "فکرِ مدینه" په ذریعه د مَدَنِي انعاماتو رساله دکوئ او د هرې مَدَنِي میاشتي په یکم تاریخ ئې د خپل ځانې ذمه دار ته د جمع کولو معمول جوړ کړئ.

زما مَدَنِي مقصد: "ما ته د خپل ځان او د ټولې دُنیا د خلقو د اصلاح کوشش کول دي." اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ. د خپلې اصلاح د پاره په "مَدَنِي انعاماتو" عمل او د ټولې دُنیا د خلقو د اصلاح د کوشش کولو د پار "مَدَنِي قَافِلُو" کښې سفر کول دي. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ.

فیضانِ مدینه محلّه سوداگران زره سبزي منډی، بابُ المدینه (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com